

Fremstridt, og man vil, naar man vel overveier det, lægge Mærke til Betydningen deraf; en Mand kan jo gaae ud af sin Gaard med sin Bøsse med Laasen paa og Ladningen i, i en ganske anden Hensigt end at nedlægge Wildt; han kan jo have ifinde at gaae hen at øve sig i at skyde, og hvorfor skal den ene Borger ikke være ligesaa fuldt berettiget dertil som den anden? Hvilken Grund skulde være af den Bessaffenhed her i Landet, at en Mand, naar han betraadte den, ophørte at være lige saa fri Borger, som han er paa en anden Grund? Dette Gne, troer jeg, altsaa kan betragtes som foreløbigen vundet, nemlig at Indskrænkningen i at bære Vaaben maa komme til at høre op. En ærede Rigsdagsmand for Veile Amt (Witth), der, ligesom jeg, har meget imod Erstatning for Wildtskade — maaskee vi rigtignok ledes af forskjellige Marsfager, jeg iblandt Andet, fordi jeg ikke troer, at det vil være let at fastsætte den — nævnte som Grund hertil, og det er den, jeg vil holde mig til, at det ikke er let at vide, hvis Wildt det er, der har bevirket Skaden. Her fremtræder et af de Holdpunkter, vi aldrig maae tabe af Sigte, naar vi beskæftige os med Jagtretten. Den ærede Rigsdagsmand, hvis Skarpsindighed vistnok har været beskæftiget ogsaa i denne Retning, syntes at antage, at der kunde finde en Eiendomsret Sted til Wildtet, til det enkelte Wildtindividuum. Efter hans Mening skulde altsaa Jagtretten bestaae deri, at en Mand forfølger sit eget Wildt; thi, dersom der finder en Eiendomsret til Wildtet Sted, saa kunde han, om han endogsaa nedlægger en anden Mand's Wildt, dog ikke derved faae Hævd paa det, da det jo hørte en anden Mand til. Enten er der en Misforstaaelse ved den Betragtningssmaade, som den ærede Rigsdagsmand gjorde gjældende, hvorefter Wildtet skulde qva Wildt kunne høre den Ene eller den Anden til, og den, som eiede Wildtet, altsaa skulde være den, som kom til at erstatte Skaden, eller ogsaa, ifald ingen saadan Eiendomsret eksisterer, bestaaer Jagtretten ikkun i en Ret til at forfølge og nedlægge Wildtet, men uden at der gives nogen særlig Eiendom, nogen særlig Adkomst til det enkelte Stykke Wildt. Er dette nu Tilfældet, og vi et Dieblif forfølge den Række af historiske Betragtninger,

som et æret Medlem fra Skanderborg (Hjerriid) gjorde gjældende, komme vi maaskee til at opfatte Jagtretten igjen fra det rette Standpunkt som, hvad jeg før nævnte, en Herlighed, ligesom han ogsaa, dog jeg troer tilfældigviis, kom til at kalde den et Regale. Det ærede Medlem sagde, at der var en Tid, da det Princip, at Jagten fulgte med Eiendommen, bestod her i Landet; thi al Eiendom hørte enten Staten eller en privat Eier til; det var naturligviis ikke Wildtiel, der derved hørte den private Eier til; thi jeg troer, at vi nu efterhaanden ere blevne opmærksomme paa, at det er meget vanskeligt at betegne Wildtet som enkelt Mand's Eiendom; det maatte altsaa være Retten til at jage og nedlægge Wildtet, hvorom der er Tale. Men, naar vi vende tilbage til den Tid, ville vi finde, at denne Ret til at nedlægge Wildt her i Landet netop var Noget af det, som betragtedes som et almindeligt Regale, det vil sige, Noget, som Kongen for sin Person ansaae sig berettiget til at udøve overalt; og vi ville finde, at en af de meest nærgaaende Indskrænkninger (der egentlig faldt sammen med Bestidelse af Lehn under Statens Bestyttelse), man gjorde de regjerende Fyrster, var at ville nægte dem denne Ret —; en Indsigelse, som var saa nærgaaende, at den har givet Anledning til meget betydelige Trætter, og paa de fleste Stæder er bleven afgjort derved, at hiiu Ret ikke kunde nægtes Fyrsten, fordi det var en almindelig Ret, som Statsoverhovedet kunde udøve. I det det ærede Medlem forfulgte Dvergangen til den nærværende Periode, sagde han, at man kom til en Tid, hvor Agerbruget trængte til en væsentlig Forbedring, og der altsaa maatte fredes om det. Her komme vi ind paa et Gebeet, hvor han med dem, som dele hans Anskuelser, og dem, som dele mine Anskuelser, komme til at skilles endeel fra hinanden; han seer kun Agerbruget, vi see Agerbrugerne; han seer kun det Materielle, den simple, blotte Tilværelse af Tingen, vi see Personen, Borgeren; vi sige, at der kom en Tid, da det Forhold, som til da bestod, ikke var taaleligt, fordi Agerbrugeren savnede den borgerlige Berettigelse i Staten, som han maatte have, og fordi Agerbruget var blevet slet derved, at Agerbrugeren ikke var det, han burde